

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 21

DOM

2019-08-12

Meddelad i Stockholm

Mål nr

12686-19

SÖKANDE

Logiwaste AB, 556839-6245

Ombud: Advokat Martin Bogg

Advokatfirman Delphi KB

Box 1432

111 84 Stockholm

MOTPART

AB Familjebostäder, 556035-0067

Ombud: Cristian Söderlund

c/o Stadsledningskontoret

Juridiska avdelningen

Hantverkargatan 3A

105 35 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2019-08-12	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 1128496

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post: avd21.fst@dom.se

www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag–fredag

08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

AB Familjebostäder (Familjebostäder) genomför en upphandling av skötsel-, reparations- och underhållstjänster i fråga om mobila sopsugsanläggningar (FB 2019/361-2.3.3). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Familjebostäder beslutade den 24 maj 2019 att teckna avtal med en annan leverantör än Logiwaste AB.

Logiwaste AB (bolaget) yrkar att upphandlingen inte ska få avslutas förrän rättelse har skett på så sätt att en ny utvärdering av anbudet genomförts, vid vilken anbudet från den nu vinnande leverantören inte beaktas. Bolaget anför bl.a. följande. Den vinnande leverantörens anbud borde ha förkastats eftersom det inte uppfyller samtliga obligatoriska krav i upphandlingen. Av upphandlingens administrativa föreskrifter framgår att anbudet i sin helhet ska vara på svenska. Några undantag från språkravet finns inte. Det vinnande anbudet innehåller ett certifikat avseende arbetsledare som är författat på engelska. Ingen översättning av certifikatet har bifogats anbudet. Eftersom den vinnande leverantörens anbud innehåller handlingar på annat språk än svenska är det obligatoriska språkravet inte uppfyllt och anbudet borde ha förkastats. Det är kravets utformning i sig som är relevant i detta sammanhang och Familjebostäders eventuella interna avsikter kan inte tillmätas någon betydelse. Detsamma gäller den utvärderande tjänstemannens personliga förmåga att tyda certifikatet ifråga. Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 37 II framgår vidare att det inte är möjligt för en upphandlande myndighet att bortse från obligatoriska krav med motiveringen att det vore oproportionerligt att förkasta ett anbud med tillämpning av dem. Av de administrativa föreskrifterna, avsnitt AFB.52, framgår vidare att anbudsgivaren ska bifoga en organisationsplan som visar att den har tillgång till minst fem anställda som arbetar med mobila sopsugsanläggningar, alternativt en förbindelse eller ett avtal som visar att den förfogar

över nödvändiga resurser genom underentreprenör. Den organisationsplan som den vinnande leverantören bifogat sitt anbud är daterad november 2019, vilket inte kan uppfattas på något annat sätt än att planen beskriver leverantörens framtida, snarare än nuvarande, organisation. Informationen på den tredje sidan i anbudshandlingen tycks utgöra en fortsättning på det nyss nämnda avsnittet, i form av en mer detaljerad redovisning av organisationens produktionsavdelning, där personal från Göteborg sorterats bort. Eftersom organisationsplanen alls inte beskriver nuvarande förhållanden är de obligatoriska upphandlingskraven inte heller uppfyllda på denna punkt. Genom att inte förkasta den vinnande leverantörens anbud har Familjebostäder brutit mot likabehandlingsprincipen. Hade anbudet förkastats skulle bolaget istället tilldelats kontrakt. Bolaget har därmed lidit eller riskerar att lida skada på grund av Familjebostäders överträdelse av upphandlingslagstiftningen.

Familjebostäder bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Avsikten med kravet på att anbud i upphandlingen ska vara på svenska är att Familjebostäder inte skulle erhålla anbud som dess tjänstemän inte skulle kunna tyda. Det angripna arbetsledarcertifikatet är delvis författat på engelska, men innehåller svenska i en sådan omfattning att språkravet bör anses uppfyllt. Det är ett tryckt plastkort med standardiserat innehåll. Dess rubrik är delvis på svenska och lyder "CERTIFICATE HETA ARBETEN" vilket utvisar vilken handling det är fråga om. Längst ner står namnet på den organisation som utfärdat certifikatet, även det på svenska. Därutöver innehåller certifikatet namnet på den certifierade arbetsledaren, dennes födelsedag ("Date of birth"), certifikatets giltighetstid ("Valid Thru") och ett antal andra uppgifter kopplade till certifieringen. Det är uppenbart och mycket enkelt för vem som helst inom den aktuella branschen med t.o.m. mycket ringa, eller inga, kunskaper i engelska – men som förstår svenska – att bilda sig en uppfattning om vad handlingen avser samt avgöra om den uppfyller kraven i de administrativa föreskrifterna. Den person som ansvarat för ut-

värderingen har därtill tillräcklig erfarenhet av denna typ av certifikat för att enkelt kunna tyda detta, även om certifikatet delvis är avfattat på engelska. Certifikatet uppfyller ställda krav och det vore oförenligt med proportionalitetsprincipen att förkasta anbudet på grund av att det delvis är avfattat på annat språk än svenska. Eventuell brist i likabehandlingshänseende som detta innebär får anses försumbar (jmf Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 augusti 2014 i mål 897-14). Vad gäller kravet i upphandlingen om minsta antal anställda har den vinnande leverantören bifogat en handling med totalt fyra sidor. På en av sidorna står visserligen i rubriken ”med bemanning nov-2019”. Att detta skulle innebära att organisationsplanen i sin helhet skulle vara gällande fr.o.m. november 2019 är en osannolik tolkning, eftersom uppdraget avses påbörjas så snart som möjligt. En mer närliggande förklaring är att det är fråga om ett rent förbiseende från den vinnande leverantörens sida. Oavsett hur det förhåller sig med den saken återfinns det för bedömningen av aktuell kravuppfyllnad omedelbart relevanta dokumentet på handlingens tredje sida. På denna sida redovisas en delmängd av den vinnande leverantörens organisation som uppfyller ställda krav, utan någon datumangivelse. Det kan inte förstås på något annat sätt än att den angivna organisationen är gällande vid anbudstillfället.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förutsättningar inför prövningen

Frågan i målet är om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på de grunder som bolaget har anfört. Parterna bär själva ansvaret för utredningen och domstolens prövning är begränsad till vad parterna har anfört (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller rättas i det fall den upphandlande myndigheten har brutit mot de grund-

läggande principerna i 4 kap. 1 § samma lag eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter bl.a. behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principen om proportionalitet.

En upphandlande myndighet ska redan vid framställandet av upphandlingsdokumenten se till att de krav som ställs är proportionerliga i förhållande till föremålet för upphandlingen på så sätt att de är adekvata och relevanta och inte går utöver vad som rimligen bör krävas av den som vill lämna ett anbud. Potentiella leverantörer ska kunna utgå ifrån att de krav som anges är så viktiga att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kraven avstår från att lämna anbud (se HFD 2016 ref. 37 I och II).

Språkkrav

I avsnitt AFB.31 i upphandlingens administrativa föreskrifter behandlas anbudens form och innehåll. Där anges bl.a. att eventuella anbud, inkl. bifogade handlingar och eventuell övrig kommunikation i upphandlingen, skriftlig och muntlig, ska vara på svenska. I avsnitt AFB.52 (B) anges krav på anbudsgivarens arbetsledning. Ett av kraven är att åberopad arbetsledare ska inneha certifikat för ”Heta arbeten (behörighet för heta arbeten enligt Svenska Brandförsvarsförningens krav)”, med en hänvisning till Brandskyddsförningens hemsida.

Den vinnande leverantören i upphandlingen har till sitt anbud bifogat en kopia av ett certifikat avseende åberopad arbetsledare. Certifikatet innehåller följande översatta engelska begrepp: ”certificate”, ”hot work operator”, ”fire watch”, ”permit manager”, ”date of birth”, ”valid thru”, ”customer id”

och "card no". Därutöver står angivet "Heta Arbeten" och "Brandskyddsföreningen".

Förvaltningsrätten konstaterar att upphandlingsföreskrifterna förutsätter att inlämnade anbud är på svenska. Detta kan dock inte rimligen innebära att blotta förekomsten av ett utländskt begrepp i anbudet leder till uteslutning ur upphandlingen. Det måste anses uppenbart för en normalt omsorgsfull anbudsgivare att så inte är fallet, utan att ett krav av aktuellt slag är ägnat att säkerställa att en svensktalande anbudsutvärderare kan tyda anbudsunderlaget på ett effektivt sätt. Kravet kan enligt förvaltningsrättens mening inte ges en mer långtgående tolkning än att samtliga relevanta uppgifter kan utläsas av en person som saknar andra språkkunskaper än inom det svenska språket.

Det krävs inga särskilda språkkunskaper alls för att utläsa att det aktuella certifikatet avser Heta arbeten och är utfärdat av Brandskyddsföreningen. Det krävs inte heller några särskilda kunskaper för att identifiera namnet på den certifierade personen eller certifikatets sista giltighetsdatum, utan att överhuvudtaget beakta de engelskspråkiga rubriceringarna av informationsposterna. Det kan i sammanhanget rimligen förutsättas att varje normalt omsorgsfull anbudsgivare utgår från att den som ska utvärdera anbudet har åtminstone viss kunskap om hur certifikat utformas och vilken information som normalt återfinns däri, vilket inte heller det kräver några särskilda språkkunskaper. Till detta kommer att flera av de förekommande engelska termerna i tillräcklig grad bör kunna tydas genom direkt association till sina svenska etymologiskt besläktade motsvarigheter. Det framstår sammantaget som närmast uteslutet att en potentiell anbudsgivare skulle ha avhållit sig från att lämna anbud innehållande ett certifikat av aktuellt slag med anledning av det ovan redovisade språkravet.

Förvaltningsrätten anser av ovan anförda skäl att det aktuella certifikatet måste anses uppfylla det åberopade språkravet och att Familjebostäder inte brutit mot likabehandlingsprincipen på denna punkt.

Bemanningskrav

I de administrativa föreskrifterna, avsnitt AFB.52 (C) anges att anbudsgivare ska styrka sin tillgång till erforderliga personalresurser genom att bifoga en organisationsplan eller motsvarande eller, om resurserna tillhandahålls genom avtal med underentreprenör, kopia på sådan förbindelse.

Den vinnande leverantören har gett in en organisationsplan, bestående av fyra sidor. På sida 2 finns ett diagram över anbudsgivarens organisation, rubricerat "Envac Scandinavia AB (med bemanning nov-2019)". På sida 3 finns ytterligare ett diagram, titulerat "Envac Scandinavia AB Service". Det senare diagrammet tycks avbilda en delmängd av den totala verksamheten, dock i större detalj än på sida 2.

Bolaget har anført att det faktum att "med bemanning nov-2019" står angivet på handlingens andra sida innebär att organisationsplanen inte ska anses redogöra för förhållandena vid anbudstillfället, och att de obligatoriska kraven därför inte är uppfyllda. Förvaltningsrätten anser emellertid inte att det kan dras någon mer långtgående slutsats av skrivelsen än att vad som avbildas på sida 2 är organisationens tilltänkta bemanning i november 2019. Det innebär inte nödvändigtvis att den mindre del av organisationen som återges på sida 3 inte var aktuell vid anbudstillfället. Tvärtom tyder avsaknaden av datering på motsatsen. Annat har mot denna bakgrund inte kommit fram än att de obligatoriska kraven i detta avseende är uppfyllda. Familjebostäder har därmed haft fog för att inte förkasta det vinnande anbudet på de grunder som bolaget har anført.

Ingripande

Det har inte utifrån parternas anföranden framkommit att Familjebostäder brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Christoffer Andersson Calafatis

Rådman

Veronica Montell har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.